

Laiks Eiropas Savienībā samaksātā PVN atgūšanai

*Sanita Vecā, SIA "KPMG Baltics" Nodokļu konsultāciju pakalpojumu nodaļas projektu vadītāja
pievienotās vērtības nodoklis nodokļi nodokļa pārmaxa*

Tuvojas pieprasījuma termiņš 2021.gada laikā Eiropas Savienībā samaksātā pievienotās vērtības nodokļa atgūšanai. Kādi ir nosacījumi, lai uzņēmumi atgūtu samaksāto nodokli, un kādas ir pašas pārmaxas minimālās prasības?

Tiem Latvijas, Eiropas Savienības (ES) dalībvalstu, kā arī atsevišķu ārpus ES valstu nodokļu maksātājiem, kas savā saimnieciskās darbības mītnes valstī ir reģistrēti arī kā pievienotās vērtības nodokļa (PVN) maksātāji, ir iespēja atgūt citā ES dalībvalstī samaksāto PVN.

Kas var atgūt PVN?

2021.gada laikā citā ES dalībvalstī, kā arī atsevišķās ārpus ES valstīs (Norvēģijā, Šveicē, Islandē, Monako un Apvienotajā Karalistē) samaksāto PVN var atgūt tie Latvijas nodokļu maksātāji (juridiskās personas, saimnieciskās darbības veicēji u.c.), kas attiecīgajos mēnešos, par kuriem veic pieprasījumu, atbilst tālāk uzskaitītajiem kritērijiem:

- ir bijis reģistrēts Latvijas PVN maksātāju reģistrā;
- valstī, no kuras plānots pieprasīt samaksāto PVN, nav reģistrēts PVN vajadzībām vai nav veikta saimnieciskā darbība, vai nav deklarēta dzīvesvieta vai pastāvīgā uzturēšanās vieta;
- nav piegādātas preces vai sniegti pakalpojumi, ko varētu uzskatīt par preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu attiecīgajā valstī.

Ko var atgūt?

Var atgūt to PVN, kas samaksāts par citā ES dalībvalstī vai atsevišķās ārpus ES valstīs 2021.gada laikā iegādātajām precēm un pakalpojumiem, kas saņemti no attiecīgajā valstī reģistrētiem PVN maksātājiem un ir pamatojami ar atbilstošiem attaisnojuma dokumentiem – rēķiniem, čekiem u.tml. Tāpat var atprasīt PVN par veikto preču importu attiecīgajā valstī, ja vien tās ir iegādātas ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai ārpus attiecīgās dalībvalsts teritorijas.

Piemēram, Latvijas uzņēmums, kas Latvijā ir reģistrēts kā PVN maksātājs un veic tikai ar PVN apliekamus darījumus, var atprasīt Vācijā samaksāto PVN par importētajām precēm no Šveices, ja tālāk šīs preces ir izmantotas Latvijā savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai (tātad ārpus Vācijas teritorijas). Tāpat, pieņemot, ka šīs atmuitotās preces tālāk uz Latviju vedis pats uzņēmums un tā ceļā ir radušies dažādi izdevumi (piemēram, iegādāta degviela), var atprasīt PVN arī no šīm izmaksām.

Būtiski atcerēties, ka var atprasīt tikai to PVN, kas samaksāts par iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem savas ar PVN apliekamās darbības nodrošināšanai. Tie nodokļu maksātāji, kas Latvijā veic gan ar PVN apliekamus, gan neapliekamus darījumus, PVN var atprasīt tikai daļēji, proti, tikai to daļu, kas nepieciešama apliekamo darījumu nodrošināšanai.

Par kādu periodu?

Jāņem vērā, ka tas nevar būt garāks par vienu kalendāra gadu un īsāks par trijiem kalendāra mēnešiem, ja vien tie nav kalendāra gada pēdējie mēneši. Tātad šogad līdz 30.septembrim ir iespēja pieteikt PVN atmaksu no ES, kas veidojusies 2021.gada vismaz trīs mēnešu laikā vai arī kādā no 2021.gada pēdējā ceturkšņa mēnešiem.

Cik var atgūt?

Minimālā samaksātā PVN summa, ko iespējams pieprasīt no citas ES dalībvalsts, ir:

- 400 eiro (vai ekvivalentu atmaksas dalībvalsts valūtā), ja atmaksas periods ir īsāks par gadu, bet nav īsāks par trim kalendāra mēnešiem;
- 50 eiro (vai ekvivalentu atmaksas dalībvalsts valūtā), ja atmaksas periods ir gads vai kalendāra gada pēdējie mēneši, t.i., novembris un decembris.

Atgūšanas process

PVN atmaksas pieteikums no ES dalībvalstīm jāiesniedz elektroniski līdz šā gada 30.septembrim, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta (VID) elektroniskās deklarēšanas sistēmu.

PVN atmaksas pieteikums no ES dalībvalstīm jāiesniedz elektroniski līdz šā gada 30.septembrim, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmu

Detalizētāka informācija par kārtību, kādā Latvijā reģistrēts PVN maksātājs var iesniegt pieteikumu PVN atmaksai citā dalībvalstī, noteikts Pievienotās vērtības nodokļa likuma (PVN likums) [114.pantā](#) un Ministru kabineta (MK) noteikumu Nr.1514 "Kārtība, kādā reģistrēts nodokļa maksātājs iesniedz pieteikumu pievienotās vērtības nodokļa atmaksas saņemšanai citā Eiropas Savienības dalībvalstī, un kārtība, kādā atmaksā pievienotās vērtības nodokli citas Eiropas Savienības dalībvalsts reģistrētam nodokļa maksātājam" [2.daļā](#).

Savukārt katras valsts prasības – pieprasījuma iesniegšanas termiņus, periodu, par kādu PVN atmaksu var pieprasīt no ārpus ES valstīm, un procesu – ieteicams pārbaudīt to mājaslapās.

Ārpus ES valsts	Informācija par PVN atmaksas nosacījumiem un pieteikumu
Norvēģija	Skatteetaten.no/en/forms/rf-1032-vat-refund-for-foreign-businesses/
Šveice	Estv.admin.ch/estv/en/home/value-added-tax/vat-specialist-information/vat-vatefund-taxfree/vat-refund.html#514403783
Islande	Skatturinn.is/english/companies/vat/
Monako	En.service-public-entreprises.gouv.mc/Tax/VAT/Refunds/How-to-request-a-refund-of-VAT-credit-by-a-taxpayer-not-established-in-Monaco-or-France
Apvienotā Karaliste	Gov.uk/government/publications/vat-application-for-vat-refund-by-a-business-person-not-established-in-the-community-vat65a

Kā atgūt Latvijā samaksāto PVN?

Tāpat kā Latvijas PVN maksātājiem ir iespēja atgūt samaksāto PVN citā dalībvalstī, arī citas ES dalībvalsts nodokļu maksātājam ir tiesības pieprasīt samaksātā PVN atmaksu par Latvijā iegādātajām precēm, preču importu vai saņemtajiem pakalpojumiem, kas iegādāti ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai ārpus Latvijas. Kritēriji, atmaksas periods un minimālā pieteikuma summa ir līdzvērtīgi kā Latvijas nodokļu maksātājiem.

Citas ES dalībvalsts nodokļu maksātājs PVN atmaksu Latvijā par 2021.gadu var pieteikt, iesniedzot pieteikumu tās dalībvalsts elektroniskajā portālā, kurā tas veic saimniecisko darbību. Pieteikums jāiesniedz līdz 2022.gada 30.septembrim.

Detalizētāku informāciju par kārtību, kādā VID saņem un izskata citas dalībvalsts atmaksas pieteikumu un pieņem lēmumu, var aplūkot MK noteikumu Nr.1514 [3.daļā](#).

Ievērojot paritātes principu, arī trešo valstu nodokļu maksātājiem ir iespējams pieprasīt atmaksāt Latvijā samaksāto nodokli par Latvijā iegādātajām precēm, saņemtajiem pakalpojumiem un preču importu savu ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai ārpus ES teritorijas. Šobrīd atmaksa tiek veikta Norvēģijā, Šveicē, Islandē, Monako un Apvienotajā Karalistē reģistrētiem nodokļu maksātājiem.

Lai trešās valsts vai trešās teritorijas nodokļa maksātājs pieprasītu atmaksāt Latvijā samaksāto PVN, vispārīgā gadījumā nodokļu maksātājam vai tā pilnvarotai personai jāiesniedz pieteikums VID līdz 2022.gada 30.septembrim. Detalizētāku informāciju par kārtību, kādā veicama PVN atmaksa Latvijā personām, kas reģistrētas ārpus ES teritorijas, var skatīt PVN likuma [112.pantā](#) un [MK noteikumos Nr.1507](#) "Kārtība, kādā atmaksā PVN trešās valsts vai trešās teritorijas reģistrētam nodokļa maksātājam".

Papildus jāuzsver, ka svarīgi ir ne tikai laikus pieteikt atmaksas pieprasījumu, bet arī nodrošināt papildu informācijas iesniegšanu, ja tāda tiek pieprasīta.